

e-ISSN:2587-2168

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 42
pp 415-418Article ID
62892Arrival
09 May 2022
Published
30 JUNE 2022**DOI NUMBER**<http://dx.doi.org/10.29228/ideas.62892>**How to Cite This Article**

Arı, S. (2022). "Özbudun, Ergun (2016). Otoriter Rejimler, Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye (2. Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları", International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies, (e-ISSN:2587-2168), Vol:8, Issue:42; pp: 415-418

International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Özbudun, Ergun (2016). Otoriter Rejimler, Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye (2. Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi YayınlarıOzbudun, Ergun (2016). *Authoritarian Regimes, Electoral Democracies and Turkey (2nd Edition)*. İstanbul: İstanbul Bilgi University PublicationsSerdar ARI¹ ¹ Öğr. Gör. Şırnak Üniversitesi, Cizre Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü, Şırnak, Türkiye**ÖZET**

Ergun Özbudun tarafından yazılmış olan Otoriter Rejimler, Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye adlı kitap toplam altı bölümden oluşmaktadır. Prof. Dr. Ergun Özbudun, Juan J. Linz'in yazmış olduğu Totaliter ve Otoriter Rejimler isimli eserini çevirmen olarak Türkçeye kazandıran kişidir. Bu bağlamda kendi kitabını yazarken de geniş bir literatür taramasıyla alanında saygın eserleri referans olarak almanın yanı sıra Linz'in eserine de geniş bir şekilde atıf yaparak çalışmasını başarıyla sürdürmüş ve tamamlamıştır. Ergun Özbudun'un eseri sadece otoriter rejim alt tiplerini ayırt etmekle kalmamış, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yılından itibaren çeşitli dönemlerinde (çok partili hayata geçiş, 1960, 1980 darbeleri vb.) bu otoriter rejim alt tiplerinden ya da demokrasilerden hangisine dahil olduğunu ayrıntılı olarak ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Otoriter Rejimler, Otoriterizm**ABSTRACT**

The book entitled *Authoritarian Regimes, Electoral Democracies and Turkey*, written by Ergun Özbudun, consists of six chapters. Prof. Dr. Ergun Özbudun is the person who translated Juan J. Linz's *Totalitarian and Authoritarian Regimes* into Turkish as a translator. In this context, while writing his own book, he successfully continued and completed his work by making extensive references to Linz's work, as well as taking reputable works as a reference with a wide literature review. Ergun Özbudun's work not only distinguishes the authoritarian regime subtypes, but also reveals in detail which of these authoritarian regime subtypes or democracies it is included in various periods of the Republic of Turkey (transition to multi-party life, 1960, 1980 coups, etc.) has put it.

Keywords: Democracy, Authoritarian Regimes, Authoritarianism**1. GİRİŞ**

Ergun Özbudun tarafından yazılmış olan Otoriter Rejimler, Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye adlı kitap toplam altı bölümden oluşmaktadır. Öncelikle belirtmelidir ki Prof. Dr. Ergun Özbudun, Juan J. Linz'in yazmış olduğu Totaliter ve Otoriter Rejimler isimli eserini Türkçeye çeviren kişi olarak seçkin bir yere sahiptir. Kendi kitabını yazarken geniş bir literatür taramasıyla alanında saygın eserleri referans olarak alsa da Linz'in eserine geniş bir şekilde atıf yaparak çalışmasını başarıyla sürdürmüş ve tamamlamıştır.

Birinci bölümde otoriter rejimler kavramı açıklanmış daha sonra otoriter rejimlerin ayırddedici özellikleri ortaya konmuş ve son olarak da otoriter rejimler ve diğer demokratik olmayan rejimlere örnek ülkeler gösterilerek bir karşılaştırma yapılmıştır. Ergun Özbudun'a göre, Juan J. Linz İspanya'daki Franco rejimine ilişkin gözlemlerinden hareketle 1964 yılında öncü bir makale ve 1975 yılında makalesinde dile getirdiği teorisinden hareketle *Totalitarian and Authoritarian Regimes* kitabını yazmıştır. Bu kitapta kavramlaştırılana kadar otoriter rejimler yirminci yüzyıl siyaset bilimi perspektifinde iki ana rejim tipi olan liberal demokrasiler ile totaliter rejimlerin gölgesinde kalmıştır. Dolayısıyla bu süreçte Linz tarafından bu kavramlaştırma yapılana kadar, her iki kategoriye girmeyen rejimler ya geleneksel monarşiler ya da sultancı rejimler olarak tasavvur edilmişlerdir (Özbudun, 2016: 3). Ergun Özbudun hocanın Linz'e dayandırarak belirttiği otoriter rejimlerin üç unsuru bulunmaktadır: Sınırlı plüralizm, bir ideolojiden ziyade bir zihniyetin varlığı ve siyasal mobilizasyonun düşük düzeyde olması. Otoriter rejimlerin sınırlı plüralizm özelliği, onu hemen hemen sınırsız plüralizme sahip liberal demokrasilerden ve plüralizmin hiç mevcut olmadığı totaliter rejimlerden ayırt etmektedir. Yine ikinci ayırddedici nitelikse totaliter rejimlerde ideolojiler belirleyici unsurken, otoriter rejimlerin zihniyetlere dayanıyor olmasıdır. Peki ideolojiler ile zihniyetler arasındaki farklar nedir? Bu noktada Ergun Özbudun Linz'in ikisi arasındaki farkı açıklayan tanımına başvurmuştur (Özbudun, 2016: 5).

“İdeolojiler, aydınlar veya sözde-aydınlar tarafından yahut onların yardımıyla, çoğu zaman yazılı biçimde olmak üzere, fikri bakımdan az çok işlenmiş ve örgütlendirilmiş düşünce sistemleridir. Zihniyetler ise, değişik durumlara karşı kodlandırılmamış tepkiler sağlayan, rasyonel olmaktan çok duygusal nitelik taşıyan, düşünce ve duygu tarzlarıdır. Zihniyet önce, ideoloji daha sonra oluşur. Zihniyet şekilsiz ve değişkendir, ideoloji katı bir şekle bürünmüştür.”

Otoriter rejimler ile totaliter rejimler arasındaki üçüncü fark ise, totaliter rejimler yoğun bir siyasal mobilizasyon ve katılmaya dayanırken, otoriter rejimlerde siyasal katılma ve mobilizasyon düşük düzeyde gerçekleşmektedir (Özbudun, 2016: 6). Bu bölümde son olarak Özbudun dünyada totaliter ve otoriter rejimler tanımına uygun düşmeyen, ancak demokratik olmaktan da çok uzak olan başka rejimlerin de mevcut olduğunu dile getirmektedir. Bunlar arasında en eski ve en çok bilineni dine dayalı geleneksel meşruluk temeline dayanan bir mutlak monarşi olan Suudi Arabistan’dır (Özbudun, 2016: 7). Ancak Özbudun Sovyet tipi totalitarizmin çöküşünden sonra saf olarak tek totaliter rejime sahip olarak Kuzey Kore’yi göstermiş, dolayısıyla da totalitarizm ve otoriterizm ayrımının eskisine oranla çok da bir anlamının kalmadığını belirtmiştir (Özbudun, 2016: 9).

İkinci bölümde Ergun Özbudun otoriter rejimin tanımından hareketle otoriter rejimlerin alt tipolojilerini ayırt etme işlemine girişmiştir. Bu bağlamda otoriter rejimin alt tipolojilerini ayırt etmek için Linz’in tipolojileri ayırt etmekte kullandığı tanıma başvurmuştur: “Monizm eğiliminin aksine sınırlı plüralizm kavramı bizi, hangi kurumların ve grupların ne şekilde katılmalarına izin verildiği, hangilerinin ise dışarıda bırakıldığı noktalarını nazara alan tipolojilere götürmektedir. Eğer totaliter bir mobilizasyonun benimsenmemesi veya gerçekleştirilmemesi, bu çeşit rejimleri totalitarizmden ayıran bir özellikse, sınırlı mobilizasyonun mahiyeti ve sebepleri, tipolojinin başka bir boyutunu teşkil etmelidir.” Ergun Özbudun’a göre Linz, ideolojilerle zihniyetler arasındaki ayrımın kaypak bir konu olduğunu belirtmekte ve otoriter rejimlerin alt tipolojilerini ayırt etmede bu boyuta yer verilmesinin “pratikte bizlere daha az yararlı” olacağını belirtmiş ve otoriter rejimlerin alt tiplerini belirlemede ideoloji-zihniyet kıstasını kullanmamıştır. Bu bağlamda Özbudun Linz’in sınırlı plüralizm ve sınırlı katılma kriterlerine dayanarak otoriter rejimlerin yedi alt tipolojisini ayırt etmiştir: Bürokratik-askeri otoriter rejimler, demokrasi-sonrası toplumlarda mobilize edici otoriter rejimler, organik devletçilik, ırksal ve etnik demokrasiler, bağımsızlık-sonrası mobilize edici otoriter rejimler, eksik ve totalitarizm-öncesi otoriter rejimler ve totalitarizm-sonrası otoriter rejimler. Bu otoriter rejimler tipolojilerine bir ekleme olarak Ergun Özbudun “seçimsel otoriter rejimleri” (electural authoritarianism) eklemektedir. Linz’in tipolojisinde seçimsel otoriter rejimlerin olmamasının nedenini Ergun Özbudun bu tipolojinin Linz’in eserinden sonra görülmesi ve çağdaş dünyanın bir ürünü olarak açıklamaktadır (Özbudun, 2016: 15-40).

Üçüncü bölümde Ergun Özbudun “seçimsel otoriter rejimleri” incelemeye almıştır. Ergun Özbudun geçmişte otoriter rejimlerin alt tipi olan bazı rejimlerin artık görülmediğini, Larry Diamond’un belirttiği gibi bu otoriter rejimlerin başındaki askeri muhterislerin yönetimlerini (her ne kadar hileli, zorlamalı, yönlendirilmiş veya manipüle edilmiş olsa da) çok partili, yarışmacı seçimlerde devlet başkanlığına seçilmek şeklinde meşrulaştırmaya çalıştıklarını veya çok partili sivil yönetim maskesi altında kendilerine geniş ve özerk siyasal nüfuz ve ekonomik hakimiyet alanları yarattıklarını belirtmiştir. Bu yüzdende geçmişte totaliter rejimler ile otoriter rejimler arasındaki sınırın çok fazla belirgin olmaması, demokratik rejimlerle demokratik olmayan rejimler arasındaki sınırın ise nispeten daha belirgin olmasına rağmen durumun yukarıda anlatılanlar ışığında tersine döndüğünü belirtmiştir. Başka bir ifade ile günümüzde artık otoriter rejimler ile demokratik rejimler arasındaki gri alan oldukça genişlemiştir. Özbudun bunun nedeni olarak pekişmiş, gelişmiş, yerleşik ve liberal olarak tanımlanan demokrasilerin yanında, bu demokratik unsurların bir veya birçoğunu kısmen veya tamamen yerine getirmeyen birçok gri bölge rejiminin olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla bu rejimleri tanımlamak amacıyla demokrasi kelimesinin yanına bazı sıfatlar eklemek gerekmektedir. Örneğin; sınırlı demokrasi, kontrollü demokrasi, kısıtlayıcı demokrasi, eksik demokrasi, sözde demokrasi, seçimsel demokrasi, hibrid (hybrid)-melez demokrasi vb. (Özbudun, 2016: 39-40). Ergun Özbudun bu sayılan liberal demokrasilerin alt tipleri olan ve liberal demokrasilerin şu veya bu temel şartını yerine getirmekte eksiklikleri olan ve çeşitli sıfatlarla nitelendirilen bu rejimlerle, otoriter rejimlerin bir alt tipi olan “seçimsel otoriter rejimler” arasındaki sınır çizgisinin oldukça belirsiz olduğunu, birçok rejimin “seçimsel demokrasi” kategorisine mi, yoksa “seçimsel otoriter rejimler” kategorisine mi dahil olduğunun ancak o rejimin ayrıntılı incelemesi ile belirlenebileceğini ortaya koymaktadır (Özbudun, 2016: 40).

Ergun Özbudun yukarıda anlatılanların ışığında liberal demokrasilerle onun alt tipi olan “seçimsel demokrasi” ve “seçimsel demokrasi” ile “seçimsel otoriter rejimlerin” ayırt edilmesinde kullanılacak kriterleri belirlemiştir. Özbudun’a göre liberal demokrasilerle “seçimsel demokrasiler” arasındaki ayrım yarışmacı seçimler değişkeni ile ilgili değildir. Bu her iki rejim tipinde de demokrasinin asgari şartı olarak, serbest ve dürüst seçimler, düzenli

aralıklarla yapılmaktadır. Seçimsel demokrasinin eksiklikleri, liberal demokrasinin diğer hayati unsurları olan, hukuk devleti, siyasal hesap verebilirlik, bütün vatandaşların temel ve siyasal haklarının tam korunma altında bulunması gibi hususların tam olarak kurumsallaşmamış olmasıdır. Diğer taraftan “seçimsel demokrasiler” ile “seçimsel otoriter rejimler” arasındaki fark seçim sürecinin serbestlik, dürüstlük ve yarışmacılık niteliklerine ilişkindir (Özbudun, 2016: 41). “Seçimsel demokrasiler” de yarışmalar, asgari demokratik normlara uygunken, “seçimsel otoriter rejimler” de bu normlara uygunluk söz konusu değildir (Özbudun, 2016: 42).

Ergun Özbudun bu noktadan itibaren “seçimsel otoriter rejimlerin” alt tipolojilerini ayırt etme işlemine girişmektedir. Özbudun’a göre seçimsel otoriter rejimler kategorisine giren çok sayıda ülke olduğundan, bu rejim tipinin alt tipolojilerinin de belirlenmesi gerekmektedir. Yazar bu noktadan hareketle seçimsel otoriter rejimlerin dinamiklerini, bir başka deyişle bu rejim tiplerinin ortaya çıkmasına neden olan iç ve dış motivasyonları geniş bir şekilde açıklamış, akabinde coğrafi dağılıma göre bu rejimlerin var olduğu bölgeleri örnek ülkeler göstererek ortaya koymuştur (Özbudun, 2016: 43-53).

Bu bölümde son olarak Ergun Özbudun şu konuya dikkat çekmiştir. Özbudun’a göre günümüzde seçimsel otoriter rejimler, yukarıda anlatılan “gri bölge” rejimlerini adlandırmak açısından en çok tercih edilen kavram haline gelmiştir. Yazar, demokrasinin küresel yükselişinin yarattığı heyecan, coşku ve iyimserlik duygusunun etkisi ile bu rejimleri “eksik demokrasiler”, “yarı demokrasiler”, demokratik-otoriter skalasının tam ortasında yer alan “melez rejimler”, hatta “zayıflamış demokrasi” gibi kavramlarla adlandırmak, bu rejimlerin görünüşteki demokratik uygulamalarını abartmak ve temellerindeki otoriter niteliklerini bir ölçüde de olsa gözden kaçıracağımız sonucunu doğuracağını belirtmektedir (Özbudun, 2016: 43).

Dördüncü bölümde yazar otoriter rejimlere, İslamiyet ve Ortadoğu ülkeleri perspektifinden bakmış ve bu yönde bir inceleme işlemine girişmiştir. Özbudun’a göre batılı Oryantalist yazarlar uzun zaman boyunca İslam dini ile demokrasinin bağdaşmadığı doğrultusunda iddialar ileri sürmüşlerdir. Bu oryantalist bakış açısına ek olarak benzer ifadeler ünlü siyaset bilimci Samuel Huntington tarafından Medeniyetler Çatışması tezinde de ileri sürülmüştür. Ancak Huntington bu tezinde dile getirdiği düşüncelerini zaman içerisinde yumuşatmış ve Üçüncü Dalga eserinde İslami doktrinin demokrasiye elverişli olabilecek veya olmayabilecek unsurların her ikisini de barındırdığını, kültürlerin demokratik gelişme önünde katı ve aşılmaz engeller oluşturduğu düşüncesinin sorgulanması gerektiğini, kültürlerin sabit değil dinamik olduklarını belirtmiştir (Özbudun, 2016: 57-58). Bu noktadan itibaren Özbudun bir gerçeğe parmak basarak, günümüzde Müslüman çoğunluklu ülkelerin rejim tipleri incelendiğinde, bu ülkelerin demokratik sicillerinin çokta parlak olmadığını özelle Freedom House’un 2001 raporuna atıf yaparak belirtmiştir. Rapora göre Müslüman çoğunluklu 47 ülkeden sadece 11 tanesi (%23) demokratik şekilde seçilmiş yöneticilere sahip oldukları halde, Müslüman çoğunluklu olmayan 145 ülkeden 110 tanesi (%76) seçimsel demokrasidir. Bu da İslami olmayan bir devletin demokratik olma olasılığının, İslami bir devletin demokratik olma olasılığının üç katı olduğu anlamına gelmektedir. Dahası 16 Arap devletinin hiç birisi seçimsel bir demokrasiye sahip değildir (Özbudun, 2016: 58).

Özbudun yukarıdaki veriler ışığında Arap ülkeleri dışındaki Müslüman çoğunluklu birçok ülkede yarı demokratik veya seçimsel yarışmacı ülkelerin varlığını, bir “Müslüman istisnailiği” mi yoksa bir “Arap istisnailiği” mi olduğunun ortaya konulması gerektiğini belirtmiştir. Yazar bu amaçla birçok siyaset bilimcinin araştırmalarını referans alarak incelemeye geçmiştir. Özellikle Arap devletlerin kuruluş aşamalarını ve bu ülkelerin mevcudiyetinde yer alan kabile, aşiret, soy bağlılıklarının demokratik şekillenmeyi nasıl sağladığını ve mevcut görünümü örnek ülkeler bağlamında açıklamaktadır (Özbudun, 2016: 59-73).

Beşinci bölümde Ergun Özbudun Türkiye’de tek parti sisteminin kuruluşunu, niteliklerini ayrıntılı bir şekilde incelemiş ve yukarıda incelenen rejim tiplerinden hangisine girdiğini ele almıştır. Bu bağlamda Türkiye’de tek parti rejiminin ortaya çıkışını, konsolidasyon sürecini, rejimin örgütsel ve ideolojik niteliklerini ayrıntılı bir şekilde incelemiştir. Ayrıca totaliter sistemleri otoriter sistemlerden ayıran önemli kriterlerden olan plüralizm derecesi, mobilizasyon, ideoloji-zihniyet açısından geniş bir şekilde incelemiş ve Türkiye tek parti rejiminin Linz’in tipolojisindeki “bağımsızlık sonrası mobilizasyoncu otoriter rejimler” kategorisine girdiğini belirtmiştir (Özbudun, 2016: 80). Ancak yazar yine Linz’in bağımsızlık sonrası mobilizasyoncu otoriter rejimlerin kısa süre sonra mobilizasyoncu niteliklerini kaybettikleri yolundaki gözleminin Türk tek parti rejimine uygun düştüğünü belirtmektedir. Bu anlamda yazara göre milli mücadele dönemindeki geniş koalisyonu ve oldukça etkili kitle mobilizasyonu, savaşın kazanılmasından sonra çok daha bürokratik ağırlıklı bir tek parti yönetimine dönüşmüştür (Özbudun, 2016: 81). Ergun Özbudun’a göre Serbest Cumhuriyet Fırkası deneyiminin sonlandırılması, Cumhuriyet Halk Fırkası’nın kendi tekeli konumunu tehdit altında hissetmesine sebep olmuş ayrıca devrimlerin hala yerleşmediği teşhisiyle de rejimin otoriter niteliğinin güçlendirilmesine yönelik bir dizi yeni kararlar alınmasına neden olmuştur. Alınan bu kararlar rejimin yapısını totalitarizmden de bazı izler taşıyan

(ancak yazara göre Linz'in tipolojisindeki "eksik totalitarizm" demenin bile çok güç olduğu) (Özbudun, 2016: 113) çok daha katı bir otoriter rejime dönüştürmüştür (Özbudun, 2016: 96).

Altıncı bölümde Ergun Özbudun tek parti sisteminden çok partili hayata geçiş sürecini, aşamalı bir şekilde siyasal rejim boyutunu katarak incelemiştir. Bu anlamda 1946-1950 yılları arasında rejimde ihtilal, hükümet darbesi, iç savaş, askeri yenilgi veya yabancı işgali gibi radikal bir kesinti veya etki ya da kopma olmaksızın, barışçı yoldan çok partili hayata geçilmesinin sağlandığını ve bunun 1980'lerde ve 1990'larda meydana gelecek olan demokrasiye geçiş literatüründe "reform" yolu olarak adlandırılan yolun tipik ve eşsiz bir örneği olduğunu tespit etmiştir. Yazar çok partili hayata geçişin sağlandığı bu "reform" yönteminin Türkiye'deki benzersiz özelliği olarak da onun siyasal kurumlarda ve anayasal yapıda hiçbir değişiklik olmaksızın, sadece bazı basit kanun değişiklikleriyle gerçekleştirilmiş olması olduğunu ortaya koymaktadır (Özbudun, 2016: 117). Bu noktada yazar "reform" yolu olarak isimlendirilen bu demokrasiye geçiş yönteminin nasıl gerçekleşebileceğini söyle açıklamaktadır: "Demokratikleşme süreçlerindeki üç temel etkileşim, iktidarla muhalefet, iktidar koalisyonundaki reformcularla tutucular ve muhalefetteki ılımlılarla aşırıları arasındaki etkileşimlerdir. Demokratikleşme dönüşümünde (reform yolunda) iktidar koalisyonu içindeki reformcularla tutucular arasındaki etkileşim temel önem taşımış; dönüşüm ancak, reformcular tutuculardan, iktidar muhalefetten, ılımlılar da aşırılarından daha güçlü oldukları takdirde gerçekleşmiştir". Bu bağlamda Türkiye'deki reform sürecinin başarıya ulaşmasında bu üç şartın da gerçekleşmiş olmasının belirleyici bir rol oynadığını belirtmiştir. Yazar'a göre demokratikleşme sürecinde Cumhuriyet Halk Partisi içinde reformcular ya da demokratikleşme taraftarları ile tutucular ya da demokratikleşme karşıtları arasında ciddi bir çatışma yaşanmış, bu çatışmanın reformcular lehine sonuçlanmasında ve çok partili hayata geçilmesinde, kişisel ağırlığını reformculardan ve çok partili hayattan yana koyan Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün belirleyici bir rolü olmuştur (Özbudun, 2016: 118).

Yazar, Türkiye demokrasisinin en ilginç paradokslarından biri olarak çok partili hayata geçişinden bu yana altmış beş yıl (yazar bu kitabın ilk baskısını 2011 yılında yapmıştır) geçmesine rağmen demokrasinin hala tam olarak pekiştirilememiş olmasını göstermektedir (Özbudun, 2016: 126). Bunun çeşitli, çok yönlü ve karmaşık sebepleri olduğunu, bu başarısızlığı etkileyen faktörler olarak, Osmanlıdan beridir gelen güçlü devlet geleneğini, tepeden inme devrimleri, vesayetçiliği (askeri- bürokratik vesayet) ve son olarak resmi ideolojiyi (Kemalist- Atatürkçü) göstermektedir (Özbudun, 2016: 127-152).

Ergun Özbudun son olarak tüm anlattıklarının ve Freedom House verileri ışığında genel bir değerlendirmede bulunmuş ve Türkiye'nin günümüz için (2011) "hür" ve "liberal demokrasi" kategorisinde değil "kısmen hür bir seçimsel demokrasi" olduğunu belirtmiş ve bunun nedenlerini de açıklamıştır (Özbudun, 2016: 152).

2. SONUÇ VE ÖNERİLER

Öncelikle belirtilmelidir ki Prof. Dr. Ergun Özbudun Hoca, Juan J. Linz'in yazmış olduğu Totaliter ve Otoriter Rejimler isimli kitabını Türkçeye çeviren kişi olarak Türkiye'de bu konuda ayrıcalıklı bir yere sahip durumdadır. Ergun Özbudun kitabında otoriter rejimleri ve otoriter rejimler ile liberal demokrasiler arasında kalan gri alandaki rejimleri ayrıntılı bir şekilde incelemiş bu bağlamda dünya ülkelerinden örnekler vererek rejimlerin gerekli kriterlerini ortaya koyarak geniş bir incelemeye girişmiştir. Bu inceleme özellikle Siyaset Bilimci olmaya üzere akademisyenler için öğretici olduğu kadar akademi dışında okuma yapmak isteyenler için de faydalanacak bir eserdir.

Yazar 1920 sonrası Türk tek parti sistemini; sistemin örgütsel, ideolojik niteliklerini ortaya koyarak geniş bir şekilde açıklamış ve sistemin otoriter yapısını ortaya koymuştur. Ayrıca çok partili hayata geçiş sürecini geniş bir şekilde açıklamış, bu anlamda çok partili hayata geçiş nedenleri için ileri sürülen tezleri ayrıntılı olarak incelemiş ve bu tezlerin haklı yönleri yanında yanlış ve tutarsız yönlerini de yine ayrıntılı olarak belirtmiştir.

Son olarak bu kitabın (birinci baskısının 2011 yılında yapıldığı göz önünde bulundurarak) 2011 yılına kadar geçen altmış beş yıllık sürede demokrasinin hala tam olarak pekişmediğini özellikle bu sürede Türkiye'de siyasal hayat ve kurumların yapısını ve gelişimini de ortaya koyarak Türkiye'nin hala kısmen hür bir seçimsel demokrasi olduğunu belirtmiştir.

KAYNAKÇA

Özbudun, E. (2016). Otoriter Rejimler, Seçimsel Demokrasiler ve Türkiye (2. Baskı), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.